

vérujejo pa radi vsakemu, naj si bi jim natvezel še takih oskódnostij. Kultura pa tudi ni še dospéla do tacega vrhunca, da bi ljudje ne gledali drug na drugega kakor volk na jágne; da, gospod Darvín bi tudi s to analogijo lahkó podkrepil svoj dokaz, da izhaja človek od živali — ed opice, saj je res vse živalsko na njem. O, ljudje smo škodoželjni, nevošljivi! Zlasti pa velja to za pesnike. Homer pravi: Kai fthongós fthongó fthoneeí kai aoidos aóido. Po domače bi to takó povedal, da pesnik pesnika ne more videti kóncem oká. Pótlej lahkó razumeš, da Te Theodor Doksov ne bo hvalil in zakaj da ne, jasno Ti bo, da Te »filistri« ne bodejo hvalili.

In vendar je Tvoje življenje tako lahkó umeti, če se le pozna Tvoj značaj. Ti niti nisi mogel drugače živeti, nego sí. Ti si pesnik, in kot tak že po naravi strasten, občutljiv človek. Brez strastij pa ni pesnikov, torej bi tudi ti ne bil pesnik, da nisi strastan. Kaj si jaz upam trditi?!... Pa je vendar le res. Brezstrastni pesniki à la Gangl, Doksov... niso pesniki, ampak pesmotvorci. Ali, če hočejo biti po vsi síli pesniki, dobro, potem pa móramo vzdéti Prešérnu, Gregorčiču, Aškercu drugo imé, ne pesnik. Recimo, človek! — Smejati se pa le moram Ganglju, Doksov-u in enakim, ki hoté pesnikovati brez strastij. Ali se ne pravi to hišo zidati brez kamenja v obláke? Ljubezen je strast — nescrpen vír lirike — pregrešna, pst, te ne smé biti v pesmih katoliških pesnikov. Jeza je strast — neizcrpen vir satír — pregrešna; dóli ž njó, entuziazem za kar-koli je strast, a brez njega pišejo naši pesniki. Jaz pa nimam kar nič veselja za njihove umétne cvetke, naj si bodejo še takó lépo barvane, ko so pa brez — duhá, ko pa nimajo svojih korenin v srcu človeškem, — ampak v umetnem cvetličnjáku, v lóncih, v zabojčkih — hočem reči v njihovih pískrih — pardon — možganih.

Nikari torej ne misli, da si zaman živel, ako si takó živel, kakor bi vendarle ne smel vedno dalje živeti. Zaman ne, kajti imaš vsaj prepričanje, da si pésnik, in to prepričanje ni nápačno! Ali strast je réka, ki, če stópi čez bregóve in se razlije po raváni, uniči ne samó vsó okólico, ampak tudi sámó-sébe, ker se porazgubi, ki pa, tekoč v strugi, góni mline, nósi ladije: Ti bi moral napeljati strugo svojih strastij v pesmi. In to misliš storiti sedaj; kako bi torej ne bil vesel jaz, ki sem bil Tvoj — veruj ali ne veruj — najiskrenejši prijatelj zató, ker sem primoran ljubiti resnico in večjo popolnost, a sovražiti laž, licemerstvo, nadutost in domišljavost.

Torej na Dunaj pojdeš? Upam, da boš tam srečen, kajti v življenju boš, med somišljeniki mordá, morebiti celó med prijatelji. In — delal boš, a brez dela je človek nesrečen. O, ko bi mogel tudi jaz priti kaj kmalu tje góri! Ko bi le tudi jaz imel kmalu prašne šolske sóbe, vojašnico za seboj! Jedno se bo kmalu zgodilo, ali drugo pa ne takó kmalu. Vendar upam, da se bova kedaj videla na Dunaju ali kjer že, ako nam bo sreča mila. Prav imaš, če si dobiš kako službo za tó leto. A vendar je glavno, da si dobiš — trdno voljo. Ona je tvoriteljica, brez nje je celó nadar-

jeni Rajskij v Gončarovem »Oblomu« ali kje že (saj se ga menda še spominjaš) ostal le nekaj diletantsk pustolovec. Upam, da mi boš odslej bolj pogostoma pisal, tudi kaj poslal; nasprotno se bom tudi jaz odslej češče oglašal pri Tebi; najprej pa Te prosim, da mi v slučaju, da res pojdeš na Dunaj, pošlješ svoj naslov.

O sébi Ti nimam povedati kaj posebnega. Šlo veš, kako da je; razven tega čitam romane (ruske), bèreem zgodovino (vzlasti domáčo; sedaj ravno novomeško), hódim v gostilno (sedaj k Pepici; njen naslov je P. Repenšek pri g. Jaczu v N. m.) in spišem tu pa tam kako pesmico. (Ker je za danes písmo samo že preveč narastlo, dopóšljam Ti pesmice posebej.) Sploh pa se dolgočasim, da nikdar téga. Novo mesto je dolgočasno gnezdo.

Kar se tiče Tvojega mnenja, da pesnik bódi subjektiven, kakor si se nekoč izrazil, moram reči, da mu ne morem pritégniti docéla. Mislim namreč, da se je mogoče človeku tudi v tuje stanje, tuje čustvovanje, tuje mišljenje prestaviti v mislih, a iz tega sočustvovanja dobiš celo vrsto novih mislij in čustev, ki jih radi subjektivnosti nikakor nočem zavreči. (Na tá naćin sem napravil že nekaj pesmij; prosim Te, da se takoj izrázi o njih, kakor hitro jih doboš.) Ravno zató, ker tako rad spoznavam tuje misli in tuja čustva, so mi tudi narodne pesmi prirastle k srcu. Kaj pa Ti? Ali si še vedno takó zoper nje? —

Kar mi pišeš o Govekarju, je verjetno. Škoda bi ga res biló, če bi se pogubil. Slišal sem, da mu tudi jus ne diši več. Ali je res? O Zupančiču ni duha ne sluha. Rad bi vedel, kakó kaj živi. Z Valenćičem prideš gotóvo kaj skupaj. Zadnjič mi je poslal celo kópo pesmij. Obliko ima boljšo. Tudi Muren mi je poslal zadnjič dopisnico, v kateri pravi, da — raste. Je-li to res, ne vem, ker nisem že dolgo čital njegovih pesmij. Kaj pa, Báblerja poznaš? Mèni je nekaj njegovih pesmij zeló ugajalo. —

Da ne bo ostajal prostor prazen, naj sledíta tu še dve pesmi. Druge, kakor sem rekel, dobiš kmalu

Tvoj Dragotin.

CANKARJEV »BUDALO MARTINEC«.

DR. FR. VIDIC.

Pravi umetnik stopa vedno par korakov pred ostalim svetom; on krčí pot, po kateri mu sledijo potem v večji ali manjši razdalji najprej tisti, ki ga najlažje dohajajo s svojim duhom, umom in srcem, za njimi pa drvi slepa masa ali pa nastane praznina in umetnikovo delo ostane narodu tuje. Odtod tisto nerazumevanje, nezanimanje mase za vsako moderno strujo v umetnosti in v literaturi še posebej. Res je, da ni vsaka moderna struja napredek; marsikatera taka struja je gola zabloda, njeni propagatorji zaidejo na stranpoti in se le deloma vrnejo na ravno cesto, deloma pa se pogubé in izginejo brez sledu. Često se drapira z modernostjo le